

være nogen Tvivl om, hvad det var for Grunde, i Kraft af hvilke Flertallet i 1882 indstillede Aarhus-Valget til Forkastelse. Men, siger nu det ærede Medlem, jeg har i 1882 dog paaberaabt mig den Udtalelse af Klein, at naar der var Tvivl om et Valg, saa vilde det være Uret mod Kredsen, om man ikke lod Valget gaa om igen. Det beviser imidlertid intet for det ærede Medlem. Jeg hylder fremdeles den Sætning, at naar der virkelig er Tvivl om et Valg, bør det gaa om igen. Men jeg maa samtidig erindre om, at efter Folketingets mangeaarige Praksis kan saadan Tvivl ikke bygges derpaa, at der paavises Fejl ved Valglisterne. Deri ligger Forskellen mellem mig og det ærede Medlem, at han mener, at en Tvivl, der kun grunder sig paa enkelte Listefejl, skal være nok til at motivere et Valgs Forkastelse. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at den Mand, der skal godkendes af Tinget, bør have en virkelig Majoritet for sig; men jeg mener, at Spørgsmaalet, om den valgte har opnaaet en saadan Majoritet, bør afgøres i Kraft af objektive Regler, som alle kunne kontrollere. Det ærede Medlem synes at ville have det afgjort i Kraft af Samvittigheden. Jeg lægger ligesom det ærede Medlem megen Vægt paa Samvittighedens Røst, men vi ere begge saa meget Teologer — om end ikke af første Klasse — at vi vide, at Samvittigheden til Tider kan sove, og navnlig er dette ikke ukendt i politiske Partier; jeg tror derfor, det vilde blive temmelig vilkaarlige Afgørelser, naar Valg skulde godkendes eller forkastes i Kraft af de tilfældige Samvittigheder. Det vilde være at sætte den rene Vilkaarlighed i Højsædet. Det første Krav i ethvert Land, hvor der kæmpes for Frihed og Forfatning, er jo netop dette: bort fra de vilkaarlige Afgørelser og lad os faa bestemte og faste Regler i Stedet! — Det ærede Medlem kom tilbage til Valget i Københavns 2den Valgkreds i 1858 og blev saa højstemt, at han forsøgte at gaa i Rette med mig paa Historiens Vegne og formanede mig til at beflicte mig paa at blive mere historisk for Eftertiden. Jeg trænger imidlertid ikke til den Formaning. Jeg har gjort mig bekendt med den Sag, jeg har talt om. Angaaende det nævnte Valg, ved hvilket den valgte Kandidat kun havde een Stemmes Overtal, udtalte Ordføreren for Udvalget, O. Müller — saavidt vides Højesterets-assessoren og Næringslovens Forfatter — sig saaledes: „Udvalget skønner ikke rettere, end at her ikke er begaaet nogen Fejl, og at Tilfældet formentlig ganske maa

sættes i Klasse med det sædvanlige, at en Persons Navn er udeladt af Listen, og det maa følgelig blive vedkommendes egen Sag, at han ikke har paaset, om hans Navn fandtes paa Listen. Udvalget maa derfor indstille, at dette Valg erkendes for gyldigt“. Det ærede Medlem siger, at det blev oplyst bagefter, at den afviste Vælger, Næblerød, vilde have stemt paa den valgte Kandidat. Derom siger imidlertid Udvalget, at medens „mange have fundet denne Omstændighed afgørende“, har Udvalget „fundet den *tvivlsom*, men har ikke anset det for nødvendigt, at gaa ind paa en nærmere Undersøgelse, da der *ikke* efter vor (Udvalgets) Opfattelse har fundet nogen Fejl Sted“. Næblerøds Erklæring blev afgiven ikke under Forhør, men for Valgbestyrelsen. Denne Historie antager jeg, at vi hermed kunne forlade.

Den ærede Ordfører for 3dje Afdeling (Oscar Hansen) havde faaet ud af mit Svar angaaende Halvrømmen-Valget, at jeg i Virkeligheden mente, at det dog alligevel var Grundloven der var den umiddelbare Norm for Valgafgørelser, idet jeg havde sagt, at man havde kasseret Valget, fordi Valglisterne vare ubrugelige. Da den ærede Ordfører er en filosofisk dannet Mand, venter jeg, at han vil kunne indse Forskellen mellem, at der paavises enkelte Mangler ved en Valgliste, og at en Valgliste er urigtig og umulig fra Ende til anden, saa at den slet ikke kan benyttes som Grundlag for en Afstemning. Det er to forskellige Ting. Det sidste var Tilfældet ved Valget i Halvrømmen, og af den Grund forkastede Folketinget det, skønt Ordføreren for Forkastelsen, som før nævnt, var en bestemt Tilhænger af den Betragtning, at Valglisten er afgørende Norm baade for Valgbestyrelsen og under den senere Bedømmelse af Valget.

J. C. Christensen: Angaaende Valget i Aarhus tror jeg, jeg hellere maa henvise ærede Medlemmer til selv at gøre sig bekendt med Ordføreren's Udtalelser den Gang, for saaledes som Diskussionen gaar her, hvor det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen) stadig taler om de urettelig paa Valglisten opførte Vælgere, medens jeg henholder mig til de Anker, han en Gang fremførte om den alfabetiske Ordning og hans Udtalelser om den, saa kunne vi blive ved at tale mod hinanden hver paa sin Grund uden at raabe hinanden op; men det er bedst vi gaa til Tidenden selv, og saa ville vi se, at det ærede Medlem den Gang